

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร (แม่โจ้โพลล์) ได้สำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,090 ราย (ภาคเหนือ ร้อยละ 23.21 ภาคกลาง ร้อยละ 17.80 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 27.34 และภาคใต้ ร้อยละ 31.65) ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม - 2 กันยายน 2565 ในหัวข้อ **เกษตรกรไทย...ปรับตัวอย่างไร ในภาวะต้นทุนสูง** มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรไทยต่อสถานการณ์ต้นทุนในการทำการเกษตรสูงในปัจจุบัน

ผลการสำรวจ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.15 ได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านทุน การผลิตมีการปรับตัวที่เพิ่มสูงขึ้น มีเพียงร้อยละ 12.85 เท่านั้น ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านทุนการผลิตสูง **สำหรับต้นทุนการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร พบว่า อันดับ 1** ได้แก่ ปุ๋ยเคมี เคมีภัณฑ์เกษตร (ร้อยละ 72.14) **อันดับ 2** ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการเกษตร (ร้อยละ 59.02) **อันดับ 3** ได้แก่ ค่าไฟฟ้า (ร้อยละ 31.26) **อันดับ 4** ได้แก่ ค่าแรงงาน (ร้อยละ 27.86) **อันดับ 5** ได้แก่ ต้นทุนค่าจ้างการขนส่ง (ร้อยละ 24.55) **อันดับ 6** ได้แก่ ต้นทุนอาหารสัตว์ (ร้อยละ 21.91) จากการสอบถามถึงการปรับตัวต่อการผลิตทางการเกษตรในภาวะต้นทุนสูงของเกษตรกร พบว่า **อันดับ 1** ได้แก่ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากเดิมเป็นแบบเกษตรผสมผสานหรือใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพาะปลูก/ผลิต เพื่อลดต้นทุนในการผลิต (ร้อยละ 70.34) **อันดับ 2** ได้แก่ การลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี (ร้อยละ 59.41) **อันดับ 3** ได้แก่ การปรับเปลี่ยนพื้นที่การเพาะปลูกให้ตรงกับความต้องการและมีการวางแผนทางการตลาด (ร้อยละ 51.90) **อันดับ 4** ได้แก่ ลดพื้นที่การผลิต/ปริมาณการผลิตลง (ร้อยละ 41.61) **อันดับ 5** ได้แก่ หันไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรอื่นแทน (ร้อยละ 20.48) **ส่วนข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง พบว่า** 1) เกษตรกรต้องการให้รัฐบาลควบคุมราคาของปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น ราคาปุ๋ยยา อาหารสัตว์ เป็นต้น 2) ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาบริหารจัดการราคาน้ำมันโดยมาตรการปรับราคาน้ำมันให้มีความเหมาะสมต่อสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ 3) ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรให้มีความเหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

จากการสำรวจดังกล่าว เห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านทุนการผลิตทางการเกษตรสูงขึ้นเป็นอย่างมาก เช่น ปุ๋ยเคมี เคมีภัณฑ์เกษตร และอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นจากสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นภาระที่เกษตรกรจะต้องเป็นผู้ที่แบกรับทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามปัญหาด้านทุนการผลิตของเกษตรกรที่สูงขึ้นนั้น นอกจากส่งผลให้เกษตรกรประสบภาวะขาดทุนแล้วยังส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรของประเทศ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร โดยการออกมาตรการต่าง ๆ เช่น การควบคุมราคาปุ๋ย เคมีภัณฑ์เกษตร และอาหารสัตว์ ที่จำเป็นต่อการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร อีกทั้งควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรในระยะยาว เช่น การพัฒนาให้ความรู้ด้านการเกษตรเพื่อลดต้นทุนทางการเกษตร และการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตทางการเกษตร

**เกษตรกร ร้อยละ 87.15 ได้รับผลกระทบต้นทุนการผลิตสูงลิ่ว
และกว่า ร้อยละ 83.66 ปรับตัวโดยหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์**

1) จากสถานการณ์เศรษฐกิจในขณะนี้ ท่านได้รับผลกระทบจากปัญหาต้นทุนการผลิตสูงหรือไม่

1) ได้รับผลกระทบ	ร้อยละ 87.15
2) ไม่ได้รับผลกระทบ	ร้อยละ 12.85

2) ต้นทุนการผลิตใดที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตทางการเกษตรของท่าน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) ต้นทุนปุ๋ยเคมี เคมีภัณฑ์เกษตร	ร้อยละ 72.14
2) น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการเกษตร	ร้อยละ 59.02
3) ค่าไฟฟ้า	ร้อยละ 31.26
4) ค่าแรงงาน	ร้อยละ 27.86
5) ต้นทุนค่าจ้างการขนส่ง	ร้อยละ 24.55
6) ต้นทุนอาหารสัตว์	ร้อยละ 21.91
7) อื่น ๆ (ค่าน้ำประปา, ต้นทุนเมล็ดพันธุ์, ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน)	ร้อยละ 0.54

3) ท่านคิดว่าจะปรับตัวต่อการผลิตทางการเกษตรในภาวะต้นทุนสูงการผลิตนี้อย่างไรบ้าง

(สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากเดิมเป็นแบบเกษตรผสมผสาน หรือใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพาะปลูก/ผลิต เพื่อลดต้นทุนในการผลิต	ร้อยละ 70.34
2) การลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี	ร้อยละ 59.41
3) ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเพาะปลูกให้ตรงกับความต้องการและมีการวางแผนทางการตลาด	ร้อยละ 51.90
4) ลดพื้นที่การผลิต/ปริมาณการผลิตลง	ร้อยละ 41.61
5) หันไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรอื่นแทน	ร้อยละ 20.48

4) ท่านมีข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงอย่างไรบ้าง

- 1) เกษตรกรต้องการให้รัฐบาลควบคุมราคาของปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น ราคาปุ๋ยยา อาหารสัตว์ เป็นต้น
- 2) ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาบริหารจัดการราคาน้ำมันโดยหามาตรการปรับราคาน้ำมันให้มีความเหมาะสมต่อสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ
- 3) ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาาราคาผลผลิตทางการเกษตรให้มีราคาที่สูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม**1) ภาค**

1.1) ภาคเหนือ	ร้อยละ 23.21	1.2) ภาคกลาง	ร้อยละ 17.80
1.3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ร้อยละ 27.34	1.4) ภาคใต้	ร้อยละ 31.65

2) เพศ

2.1) เพศชาย	ร้อยละ 49.80
2.2) เพศหญิง	ร้อยละ 50.20

3) อายุ

3.1) ไม่เกิน 20 ปี	ร้อยละ 0.09	3.2) อายุระหว่าง 21-30 ปี	ร้อยละ 11.03
3.3) อายุระหว่าง 31-40 ปี	ร้อยละ 19.58	3.4) อายุระหว่าง 41-50 ปี	ร้อยละ 22.91
3.5) อายุระหว่าง 51-60 ปี	ร้อยละ 26.71	3.6) อายุ 61 ปีขึ้นไป	ร้อยละ 19.68

4) ระดับการศึกษา

4.1) ประถมศึกษา	ร้อยละ 56.83
4.2) มัธยมศึกษา	ร้อยละ 24.23
4.3) ปวช./ปวส.	ร้อยละ 8.75
4.4) ปริญญาตรี	ร้อยละ 9.33
4.5) สูงกว่าปริญญาตรี	ร้อยละ 0.58
4.6) อื่น ๆ (ไม่ได้ศึกษา)	ร้อยละ 0.28

5) อาชีพทางการเกษตร

5.1) ปลูกพืช	ร้อยละ 75.25	5.2) เลี้ยงสัตว์	ร้อยละ 17.63
5.3) ประมง	ร้อยละ 7.12		

6) รายได้จากการเกษตรของเกษตรกร/ปี

6.1) ไม่เกิน 50,000 บาท	ร้อยละ 30.62
6.2) 50,001-65,000 บาท	ร้อยละ 17.88
6.3) 65,001-80,000 บาท	ร้อยละ 14.33
6.4) 80,001-95,000 บาท	ร้อยละ 14.14
6.5) 95,001-110,000 บาท	ร้อยละ 13.01
6.6) มากกว่า 110,000 บาทขึ้นไป	ร้อยละ 10.02